

Det siger FOA-medlemmer i ældreplejen om sommerens debat om deres arbejde

FOA har i perioden 13.-23. august 2010 gennemført en undersøgelse om sommerens debat om ældreplejen i kølvandet på TV2's optagelser fra Håndværkerhaven i København.

Undersøgelsen er gennemført via forbundets elektroniske medlemspanel – målgruppen har dog alene været medlemmer fra forbundets Social- og Sundhedssektor, der arbejder i ældreplejen.

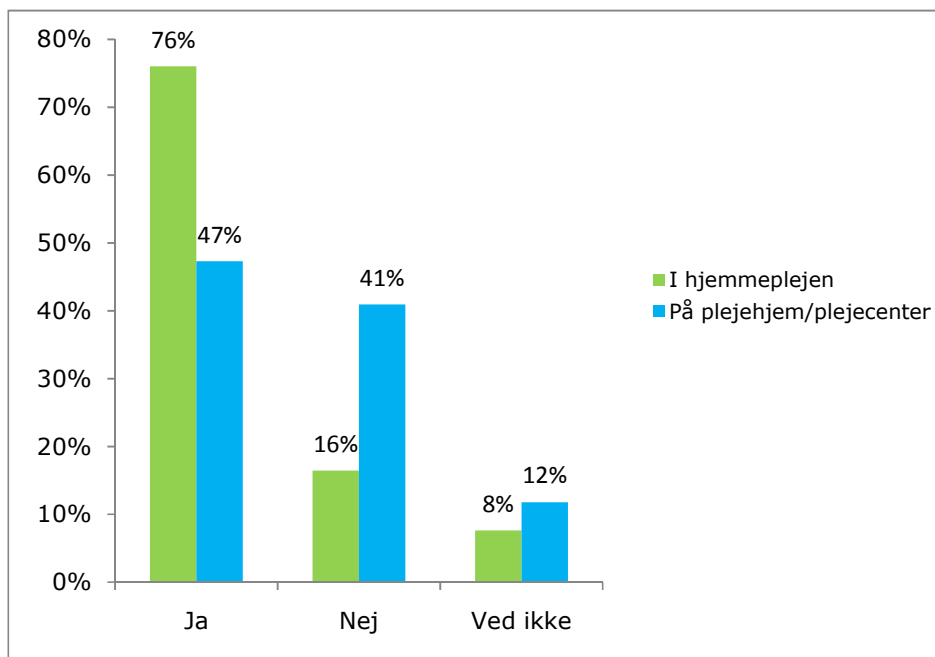
67 procent eller 2/3 af de medlemmer, der blev inviteret til undersøgelsen, har medvirket i den.

250 af de medvirkende arbejder i hjemmeplejen, 433 på plejehjem/plejecentre, og 41 arbejder andre steder i ældreplejen (dagcentre, aktivitetscentre mv.)

I det følgende vises svarene fra hjemmeplejen og plejehjemmene/plejecentrene. Svarene fra de medlemmer, der arbejder på dagcentre mv., ligger meget på linje med svarene fra medlemmerne på plejehjem/plejecentre.

Hovedkonklusioner:

- Næsten 3 ud af 4 medlemmer i hjemmeplejen svarer, at de og deres kolleger har drøftet sagen fra Håndværkerhaven med deres leder. På plejehjemmene/plejecentrene gælder det halvdelen af medlemmerne.
- Næsten 3 ud af 4 medlemmer i hjemmeplejen har oplevet reaktioner på sagen. Den tilsvarende andel på plejehjemmene/plejecentrene er 4 ud af 10.
- 1 ud af 3 af de medvirkende fra hjemmeplejen har oplevet reaktioner fra tilfældige borgere (fx på gaden, i butikker mv.). Knap 6 ud af 10 har oplevet reaktioner fra brugere, primært modtagerne af hjemmehjælp, og ¼ har fået reaktioner fra pårørende.
- Næsten halvdelen af de medlemmer i hjemmeplejen, der har oplevet reaktioner, svarer, at reaktionerne overvejende har været positive. 1 ud af 10 har oplevet overvejende negative reaktioner, men lidt over 1/3 svarer, at de har oplevet lige dele positive og negative reaktioner.
Svaret er baseret på samtlige reaktioner, de har oplevet – uanset om disse er kommet fra borgere, brugere, pårørende og andre – bortset fra deres nærmeste familie. Kommentarer og øvrige svar peger i retning af, at negative reaktioner primært er kommet fra tilfældige borgere, der fx har sat spørgsmålstegn ved, om private indkøb er foregået i arbejdstiden.
- Næsten 9 ud af 10 medlemmer i hjemmeplejen er meget enige eller enige i, at der er klare retningslinjer på deres arbejdsplads for, hvilke private gøremål de ansatte kan ordne i arbejdstiden.
- Næsten 9 ud af 10 i hjemmeplejen er meget enige eller enige i, at de godt turde tage det op med deres kolleger og/eller deres leder, hvis de opdagede, at én eller flere kolleger snød med arbejdstiden.

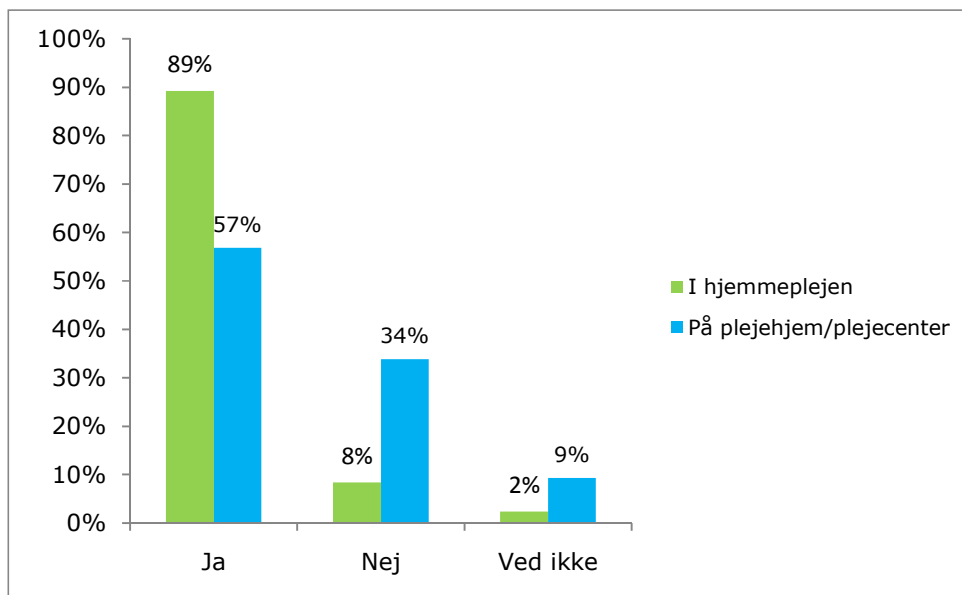
Figur 1. Har du og dine kolleger drøftet sagen fra Håndværkerhaven med jeres leder?

Antal svar: 250 fra hjemmeplejen og 433 fra plejehjem/plejecentre

Det ses af figur 1 ovenfor, at sagen fra Håndværkerhaven i højere grad har været drøftet mellem medarbejdere og ledere i hjemmeplejen end på plejehjemmene/plejecentrene. Det gælder således 3 ud af 4 i hjemmeplejen og lidt under halvdelen på plejehjemmene/plejecentrene.

Der er også spurgt til, hvor vidt medlemmet og kollegerne har drøftet sagen med deres tillidsrepræsentant. Det har knapt halvdelen i hjemmeplejen og ca. $\frac{1}{4}$ på plejehjemmene/plejecentrene.

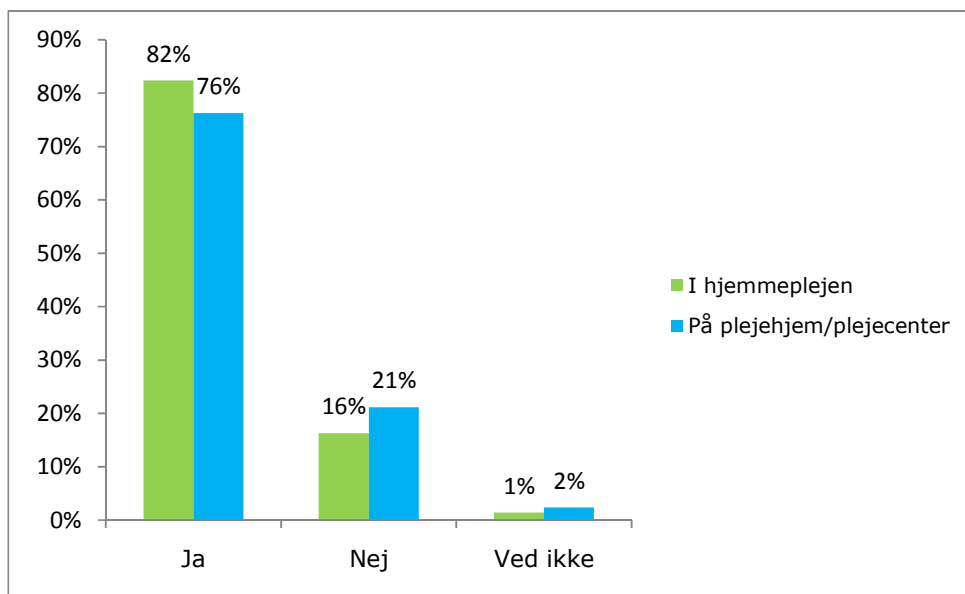
Figur 2. Har du eller nogle af dine kolleger oplevet reaktioner på sagen – fra brugere, pårørende, tilfældige borgere eller andre?

Antal svar: 249 fra hjemmeplejen og 431 fra plejehjem/plejecentre

Figur 2 viser, at næsten 9 ud af 10 af medlemmerne i hjemmeplejen har oplevet, at de selv eller nogle af deres kolleger har fået reaktioner på sagen fra brugere, pårørende, tilfældige borgere eller andre. Også næsten 6 ud af 10 af de medlemmer, der arbejder på plejehjem/plejecentre, har oplevet reaktioner.

Figur 3. Har du selv oplevet reaktioner fra brugere, pårørende, tilfældige borgere, venner og bekendte eller andre – reaktioner, som du skønner har forbindelse med den aktuelle debat om ældreplejen?

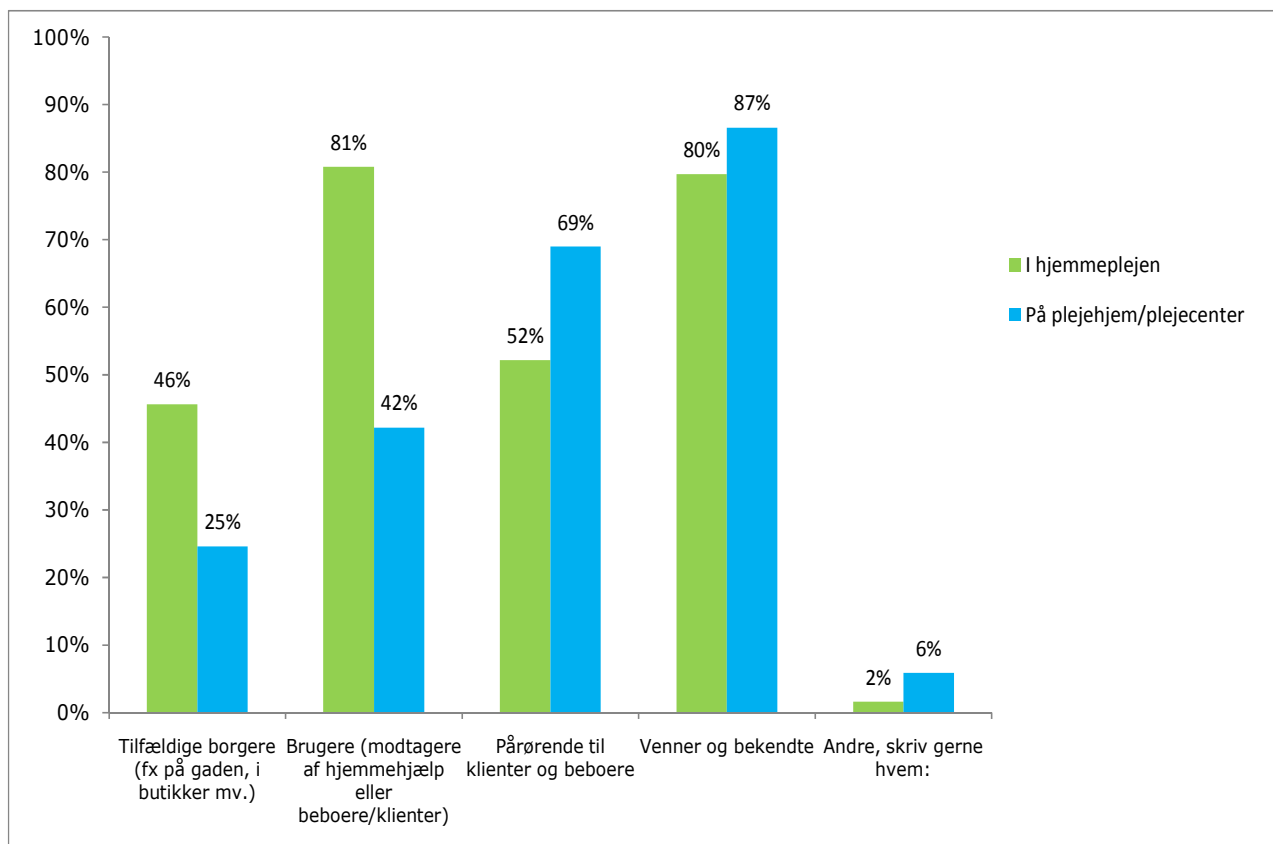
Antal svar: 221 fra hjemmeplejen og 245 fra plejehjem/plejecentre. Kun stillet til medlemmer, der har svaret ja til, at de selv eller nogle af deres kolleger har oplevet reaktioner.

De medlemmer, der svarede ja til, at de selv eller nogle af deres kolleger har oplevet reaktioner på sagen fra Håndværkerhaven, er blevet spurgt, om de selv har fået reaktioner.

Det fremgår af figur 3, at det har langt de fleste af disse medlemmer – ca. 8 ud af 10 i både hjemmeplejen og på plejehjemmene/plejecentrene.

Det følger af svarene i figur 2 og 3, at det er i alt 3 ud af 4 i hjemmeplejen, der selv har oplevet reaktioner. På plejehjemmene er den tilsvarende andel lavere – nemlig 4 ud af 10.¹

¹ I hjemmeplejen er det $0,89 \times 0,82 = 73,0$ procent, på plejehjemmene/plejecentrene er andelen $0,57 \times 0,76 = 43,3$ procent.

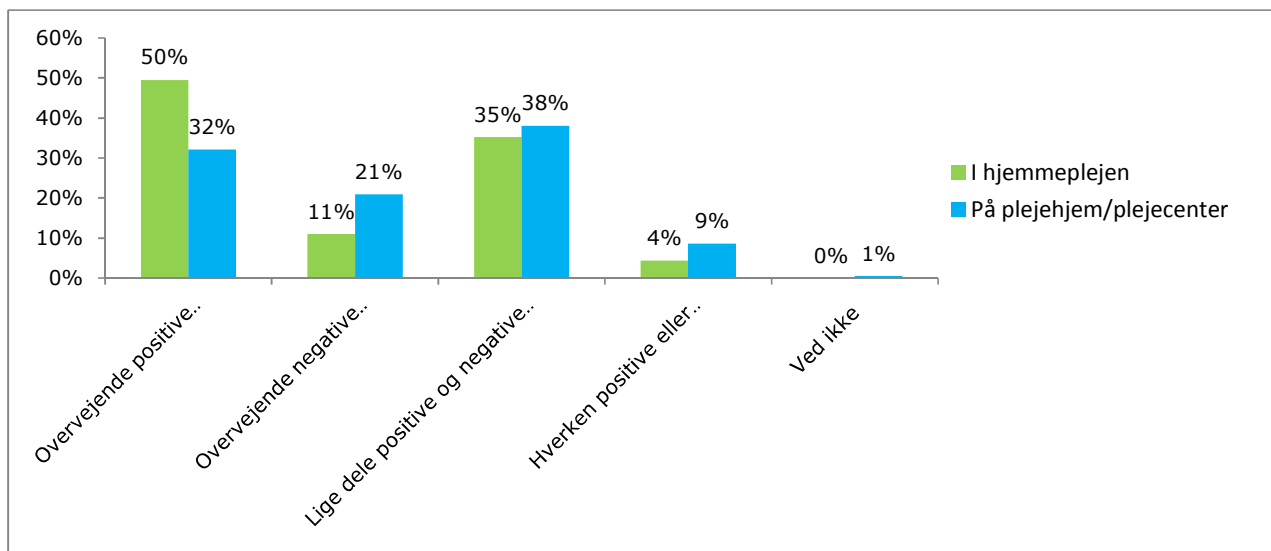
Figur 4. Hvem har du fået reaktioner fra? (Gerne flere svar)

Antal svar: 182 fra hjemmeplejen og 187 fra plejehjem/plejecentre

Figur 4 viser, hvem det er, medlemmerne har fået reaktioner fra. Det ses bl.a., at 8 ud af 10 i hjemmeplejen har fået reaktioner fra hjemmehjælpsmodtagere, og omkring halvdelen har oplevet reaktioner fra pårørende og tilfældige borgere.

De medlemmer, der arbejder på plejehjem/plejecentre, har – når der ses bort fra venner og bekendte – først og fremmest mødt reaktioner fra pårørende. Det gælder 7 ud af 10. 4 ud af 10 har fået reaktioner fra beboerne/klienterne.

Figur 5. Er det overvejende positive eller negative reaktioner, du har oplevet? (Se venligst bort fra reaktioner fra din nærmeste familie)

Antal svar: 182 fra hjemmeplejen og 187 fra plejehjem/plejecentre

Det fremgår af figur 5, at der er relativt flere i hjemmeplejen end på plejehjemmene/plejecentrene, der har oplevet overvejende positive reaktioner.

I hjemmeplejen er der langt flere medlemmer, som har mødt overvejende positive reaktioner end medlemmer, som overvejende har oplevet overvejende negative reaktioner.

Trods det, at sagen fra Håndværkerhaven vedrører medarbejdere i hjemmeplejen, er der relativt flere medlemmer på plejehjem/plejecentre, der har oplevet overvejende negative reaktioner.

Som det sås af figur 4, har størstedelen af medlemmerne i undersøgelsen oplevet reaktioner fra venner og bekendte. Der er et mindre antal (64), som ikke har krydset "venner og bekendte" af. Også i denne gruppe er der en overvægt af medlemmer, som har oplevet overvejende positive frem for overvejende negative reaktioner.

Ser man udelukkende på de medlemmer, som har oplevet reaktioner fra tilfældige borgere, tegner der sig et mere negativt billede. I den gruppe er der stort set lige mange medlemmer, der har oplevet overvejende positive og overvejende negative reaktioner. Bemærk, at flere af disse medlemmer også har oplevet reaktioner fra brugere, pårørende mv.

Ud fra den måde, spørgsmålene har været formuleret, at det ikke muligt at afgøre, hvor mange af reaktionerne fra tilfældige borgere der har været overvejende positive, og hvor mange der har været overvejende negative.

Medlemmerne har haft lejlighed til at skrive kommentarer om de reaktioner, de har oplevet. 118 medlemmer, der arbejder i hjemmeplejen, har givet kommentarer. Det samme har 111 af de medlemmer, der er ansat på plejehjem/plejecentre, og 13 medlemmer, der arbejder andre steder i ældreplejen.

Kommentarerne bekræfter indtrykket af, at det især er tilfældige borgere, som medlemmerne har fået negative reaktioner fra. Mange af kommentarerne beskriver situationer, hvor medlemmet var på indkøb for en borger, ved at tanke en kommunal bil eller ved købe mad i sin frokostpause.

Medlemmet har oftest været i arbejdstøj/uniform, men nogle genkendes også som ansatte i hjemmeplejen, selv om de har fri og er i deres private tøj.

Her kommer en række citater, der illustrerer, hvad nogle medlemmer har oplevet – og hvordan det kræver sin m/k at håndtere situationen:

”Blev stoppet i gågaden, hvor vi også har en borger, der bor, og hvor apoteket ligger, hvor vi henter medicin til vores borger. Blev stoppet af en tilfældig, som meget negativt sagde, at vi skulle tage og passe vores arbejde. Jeg svarede tilbage, at det gør vi skam også, men at vi har en borger, der bor her i gågaden, som jo skal passes, og det er den eneste vej, vi kan komme op i deres lejlighed, hvorpå den person kom med en undskyldning. ”

”Stikpiller omkring det, at vi bare sidder og drikker kaffe kom fra en brugers pårørende. Var ude at handle for en bruger og blev antastet af en mand, som spurgte, om jeg var ude at handle ind til aftensmaden. De fleste af vores brugere har dog været meget fortørnede over den modvind, vi er havnet i og bakker op og støtter op omkring os og vores arbejde. Og de er meget positive og roser os”.

”En mand i arbejdstøj spurgte mig, om jeg måtte være i en forretning (det var 30 minutter før mødetid). Jeg spurgte, om han måtte eller var ved at sætte køkkenet op for fru Hansen eller andet. Så grinede han og sagde, det kun var for sjov.”

Flere medlemmer skriver, at de er blevet meget påpasselige med at skifte fra uniform til privat tøj, inden de handler privat efter fyraften.

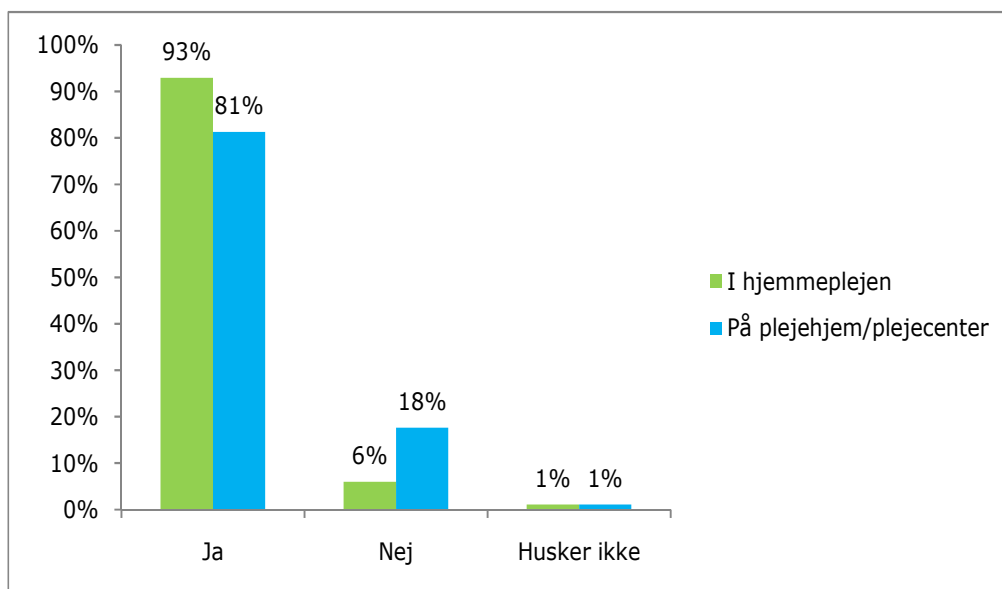
Et andet medlem skriver om dette:

”Vil ikke ligge under for sensationsjournalistik, har rent mel i posen og går derfor i arbejdstøj, når det passer mig. Men er der nogen, der snyder, skal hånden ikke holdes over dem..... Jeg skifter ikke tøj, hvis jeg skal handle eller købe aftensmad, du beder jo heller ikke en håndværker eller andre i uniform om at skifte tøj, inden de handler.”

Flere skriver om positive reaktioner fra brugere og pårørende. Her er et par eksempler:

”Skriftlig støtte og opbakning fra nogle af vores borgere i hjemmeplejen. Mest tilkendegivelser af, at folk synes, de får en god og professionel behandling, og at de har stor tillid til os. Desuden en del opklarende spørgsmål om, hvordan tingene foregår i vores system.”

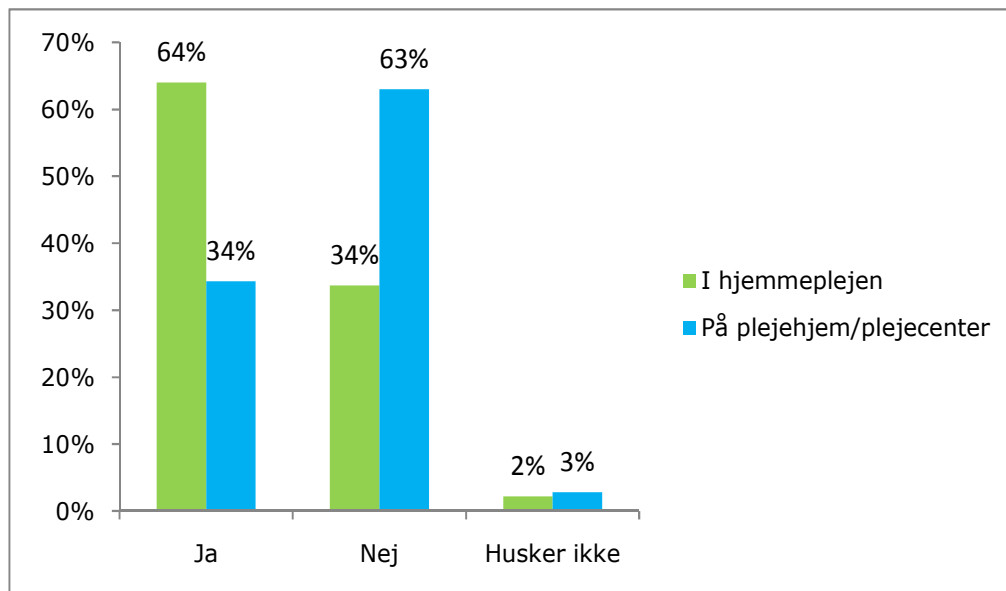
”Vores borgere og pårørende har generelt støttet os, og flere har haft læserbreve i lokalavisen, hvor de har givet udtryk for stor tilfredshed med hjemmeplejen i min kommune.”

Figur 6. Har du talt med dine kolleger om de reaktioner, du har oplevet?

Antal svar: 182 fra hjemmeplejen og 187 fra plejehjem/plejecentre

Det ses af figur 6, at mere end 9 ud af 10 af de medlemmer i hjemmeplejen, som har oplevet reaktioner, har talt med deres kolleger om deres oplevelse(r). Også på plejehjemmene/plejecentrene har størstedelen af medlemmerne (8 ud af 10) fået vendt deres oplevelser med kollegerne.

Figur 7. Har du talt med din leder om de reaktioner, du har oplevet?

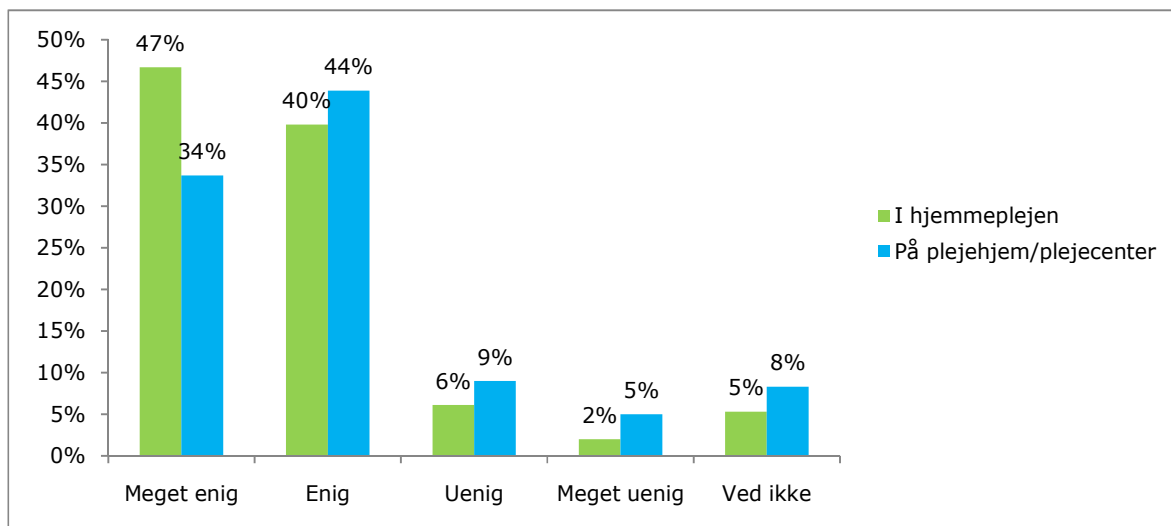
Antal svar: 178 fra hjemmeplejen og 181 fra plejehjem/plejecentre

Det fremgår af figur 7, at over halvdelen (6 ud af 10) af de medlemmerne, der har fået reaktioner på sagen, har drøftet reaktionerne med deres leder. Sammenholdes disse svar med svarene i figur 6, ses det, at medlemmerne har været mere tilbøjelige til at tale med deres kolleger om reaktionerne end med deres leder.

Der er også spurgt til, hvor vidt medlemmerne har talt med deres tillidsrepræsentant om de reaktioner, de har oplevet. Det har knapt 4 ud af 10 i hjemmeplejen og ¼ på plejehjemmene/plejecentrene.

I det følgende vises medlemmernes holdning til en række udsagn, som de blev bedt om at erklære sig enige eller uenige i.

Figur 8. På min arbejdsplads har vi klare retningslinjer for, hvilke private gøremål vi kan ordne i arbejdstiden (fx om vi kan bestille tid til os selv til lægen og lign.)

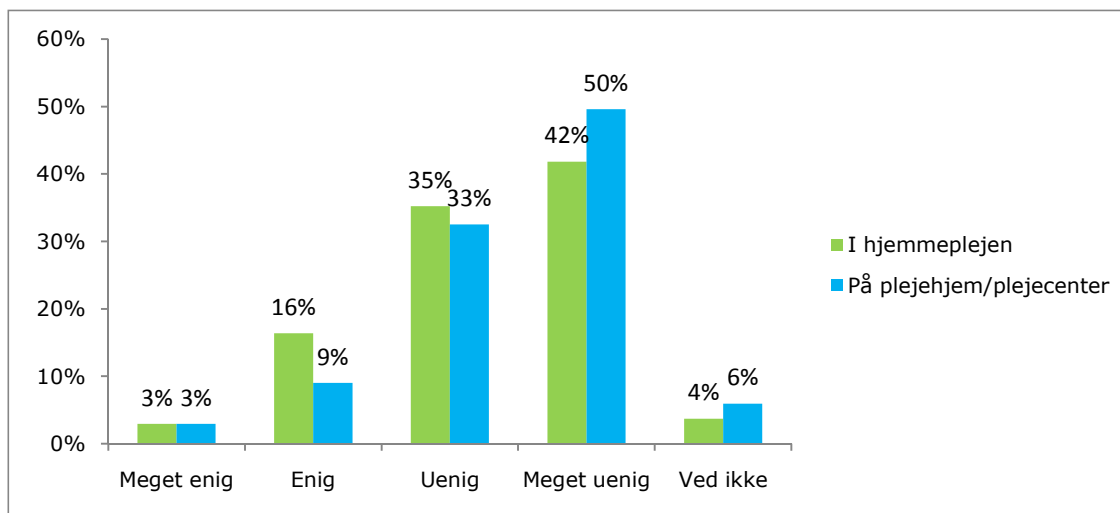

Antal svar: 244 fra hjemmeplejen og 421 fra plejehjem/plejecentre

Figur 8 viser, at langt de fleste medlemmer er meget enige eller enige i, at der er klare retningslinjer på deres arbejdsplads for, hvilke private gøremål man kan ordne i arbejdstiden. Det gælder næsten 9 ud af 10 i hjemmeplejen og knapt 8 ud af 10 på plejehjemmene/plejecentrene.

8 procent i hjemmeplejen og 14 procent på plejehjemmene er uenige eller meget uenige i, at der er klare retningslinjer på deres arbejdsplads, og hhv. 5 og 8 procent har ikke haft viden til at besvare spørgsmålet.

Figur 9. Debatten om snyd med arbejdstiden har gjort mig usikker på, om jeg gør det rigtige, hvis jeg ordner et privat ærinde i arbejdstiden.

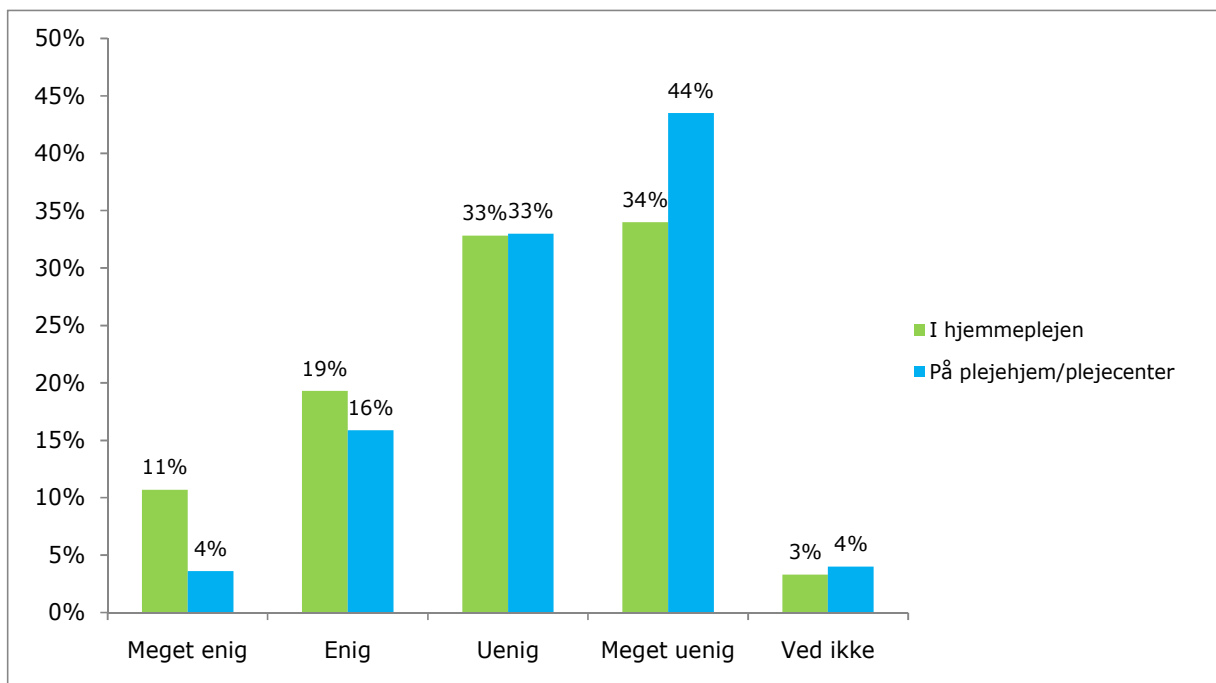

Antal svar: 244 fra hjemmeplejen og 421 fra plejehjem/plejecentre

Figur 9 viser, at de fleste af medlemmerne erklærer sig uenige eller meget uenige i, at debatten om snyd med arbejdstiden har gjort dem usikre på, om de gør det rigtige, hvis de ordner et privat ærinde i arbejdstiden. Det gælder 8 ud af 10 medlemmer.

Der er dog også 19 procent af medlemmerne i hjemmeplejen, som er blevet usikre på, om de gør det rigtige. Den tilsvarende andel er 12 procent på plejehjemmene/plejecentrene.

Figur 10. Debatten om snyd med arbejdstiden har mindsket min arbejdsglæde

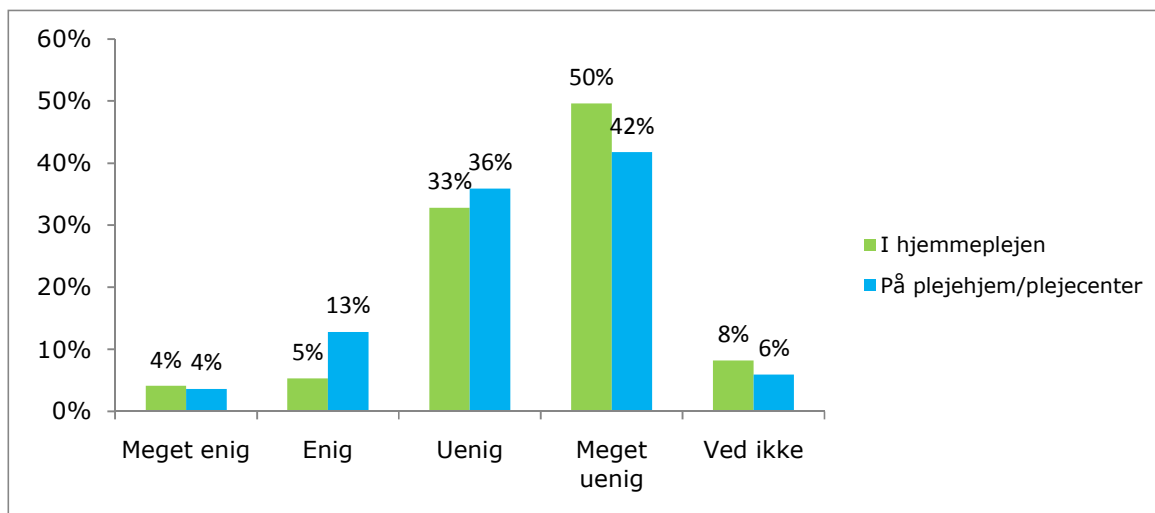

Antal svar: 244 fra hjemmeplejen og 421 fra plejehjem/plejecentre

Figur 10 viser, hvad medlemmerne har svaret på et spørgsmål om, hvor vidt debatten om snyd med arbejdstiden har mindsket deres arbejdsglæde.

3 ud af 10 medlemmer i hjemmeplejen er meget enige eller enige i, at det er tilfældet. Det samme gælder 2 ud af 10 på plejehjemmene/plejecentrene.

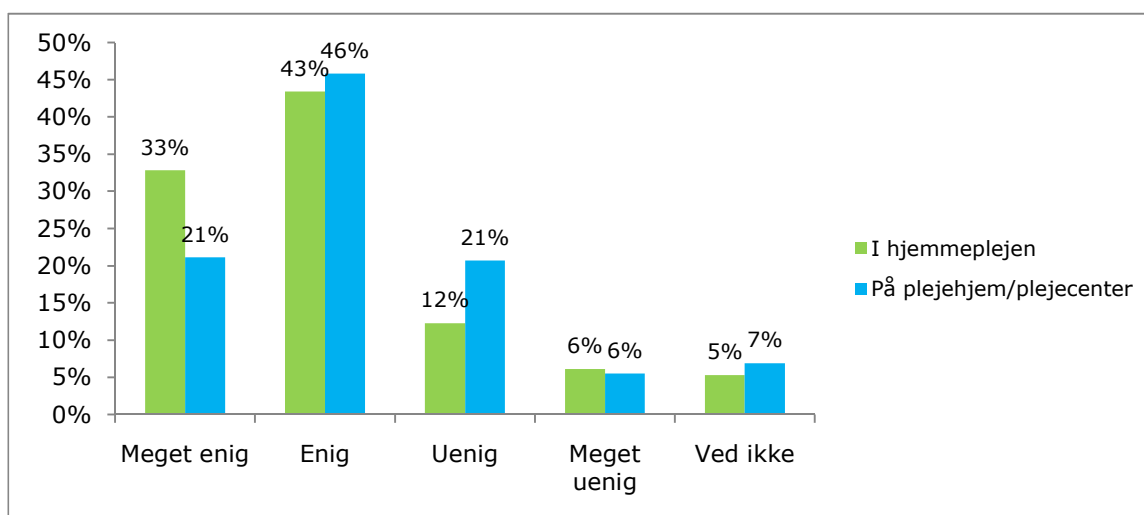
Figur 11. Jeg synes, at nogle af mine nære kolleger bruger for meget tid på private gøremål i arbejdstiden.

Antal svar: 244 fra hjemmeplejen og 421 fra plejehjem/plejecentre

Det fremgår af figur 11, at 8 ud af 10 medlemmer er uenige eller meget uenige i, at der er nogen af deres nære kolleger, som bruger for meget tid på private gøremål. 9 procent af medlemmerne i hjemmeplejen og 17 procent af de medlemmer, der arbejder på plejehjem/plejecentre, erklærer sig meget enige eller enige i udsagnet. Knapt 1 ud 10 har svaret, at de ikke ved, om der er nogen af deres nære kolleger, der bruger for meget tid på private gøremål.

Figur 12. På min arbejdsplads taler vi åbent om vores faglige etik og arbejdsmoral – der er ikke "hvisken i krogene".

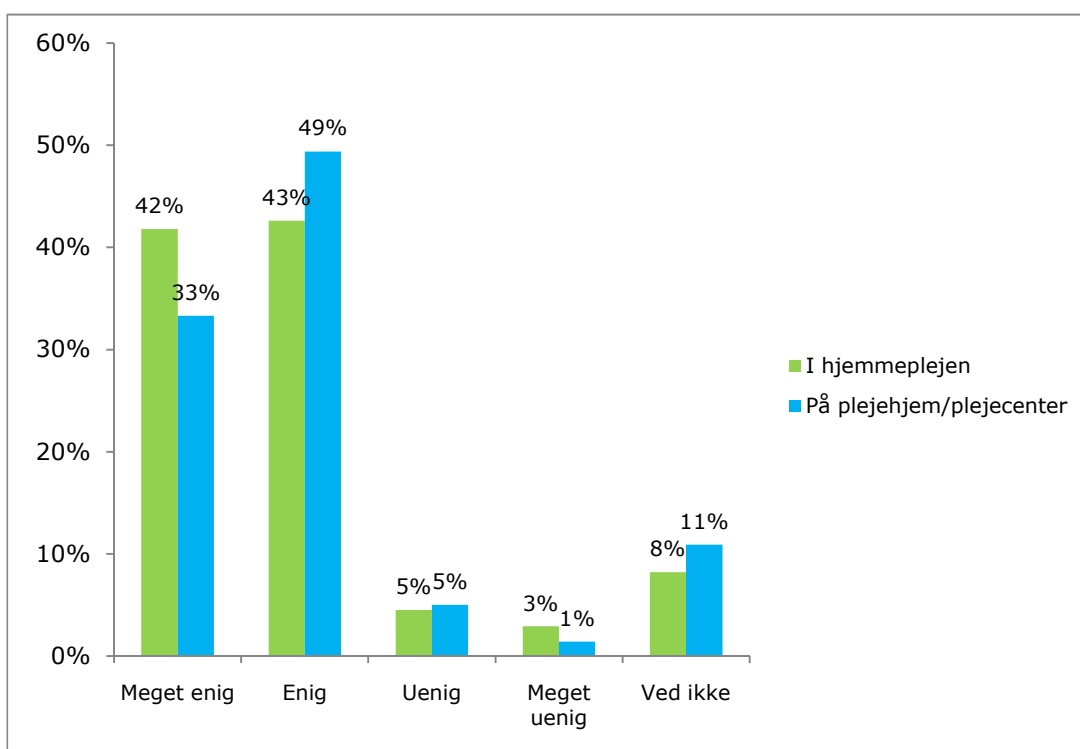

Antal svar: 244 fra hjemmeplejen og 421 fra plejehjem/plejecentre

Det fremgår af figur 12 på forrige side, at størstedelen af medlemmerne har kunnet erklære sig meget enige eller enige i, at der tales åbent om faglig etik og arbejdsmoral på deres arbejdsplads. Det gælder knapt 8 ud af 10 i hjemmeplejen og knapt 7 ud af 10 på plejehjemmene/plejecentrene.

Der er dog også næsten 2 ud af 10 i hjemmeplejen og næsten 3 ud af 10 på plejehjemmene/plejecentrene, der er uenige eller meget uenige i, at man taler åbent om faglig etik og arbejdsmoral på deres arbejdsplads.

Figur 13. Hvis jeg opdagede, at én eller flere kolleger snød med deres arbejdstid, ville jeg godt turde det op med mine kolleger og/eller min leder.

Antal svar: 244 fra hjemmeplejen og 421 fra plejehjem/plejecentre

Figur 13 viser, at langt de fleste medlemmer godt ville turde tage det op med deres kolleger og/eller deres leder, hvis de opdagede, at der var én eller flere af deres kolleger, der snød med deres arbejdstid. Det gælder 85 procent i hjemmeplejen og 82 procent på plejehjemmene/plejecentrene.

Yderligere kommentarer fra medlemmerne

Medlemmerne har haft mulighed for at uddybe deres besvarelse med yderligere kommentarer. Den mulighed har 112 medlemmer fra hjemmeplejen benyttet sig af. 181, der arbejder på plejehjem/plejecentre, og 24 medlemmer, der arbejder andre steder i ældreplejen, har også givet afsluttende kommentarer.

Flere medlemmer beklager, at sagen fra København får nogle til at skære alle i hjemmeplejen over én kam. Et medlem skriver således:

”Det er altid en god idé at være OBS på, hvad der sker rundt omkring, men jeg synes også, at man skal passe på med ikke at kæmpe alle over én kam. Dermed mener jeg, at fordi nogen gør noget forkert et sted, behøver man ikke tro, at alle gør det. Omvendt kan det også være godt at få ryddet op i gamle vaner. Netop omtalte eks. fra København er jo en meget forkert situation at bringe sig i, da vi nemt kan komme til at miste tilliden i den øvrige befolkning til, hvor vigtigt et fagområde vi bestrider.”

Der er også medlemmer, som giver eksempler på, at nogle efter deres mening bruger for meget tid på private gøremål i arbejdstiden – fx på at besvare mobilopkald og lign.

Flere hilser retningslinjer og debat om faglighed mv. velkommen. Et medlem skriver:

”Alt dette hurlumhej i denne sommer viser med al tydelighed, hvor vigtigt der er med høj faglighed, god moral og et miljø, hvor man tør tage tyren ved hornene. Desuden meget vigtigt, at den ansatte føler for sit arbejde og sætter en ære i at yde professionel og værdig pleje/omsorg. Håber, at politikerne besinder sig og ikke kræver yderligere kontrol, så man mistænkeliggør et helt fag.”

Et andet medlem skriver: ” Det er simpelthen tarveligt, hvis kollegaer ikke yder den pleje og omsorg, brugerne er visiteret til. Jeg forstår ikke, hvorfor brugerne ikke får kendskab til den normerede tid, de har fået tildelt. Sundhedssystemet er så hårdt presset i forvejen. Det gavner ikke vores renommé, at disse sager dukker op hele tiden.

Et andet medlem skriver: ”Har fået præciseret af ledelsen, hvad der er acceptabelt, har fået meget ros fra ledelsen med hensyn til vores måde at tackle denne ”sag” og for vores arbejdsmoral!”

Flere medlemmer skriver, at det ville være en fordel, hvis der var flere uddannede medarbejdere i hjemmeplejen. Én skriver bl.a.: ”Der er mange, som arbejder i ældreplejen, som ikke burde være der. Der er mange, som elsker sit arbejde heriblandt jeg, derfor bør vi være mere kritiske, når vi ansætter nye medarbejdere samt sørge for at videreudvikle/uddanne de medarbejdere, som er de forskellige steder for at holde fagligheden intakt.”

Nogle medlemmer har også benyttet lejligheden til at udtrykke undren over eller afstandtagen fra, at FOA bistår de medlemmer, der kom i søgelyset efter TV2's optagelser.

Metode

Undersøgelsen er gennemført via forbundets elektroniske medlemspanel MedlemsPulsen.

Deltagerne i panelet er sammensat af medlemmer, der har meldt sig til panelet via forbundets hjemmeside og tilfældigt udvalgte medlemmer, som er hvervet for at sikre en bred repræsentation fra forbundets sektorer mv. Social- og Sundhedssektoren er overrepræsenteret i panelet, men da denne undersøgelse udelukkende er stilet til medlemmer i denne sektor, er analysen af svarene sket på uvægtede data.

Invitationerne er stilet til medlemmer i medlemspanelet, der ifølge oplysninger i forbundets medlemsregister skønnes at arbejde i ældreplejen.

Undersøgelsen er gennemført i perioden 13. august 2010 til 23. august 2010. Der blev udsendt én påmindelse til medlemmerne i indsamlingsperioden.

1.138 medlemmer blev inviteret til undersøgelsen. 764 af disse medlemmer har medvirket. 56 af disse medlemmer svarede, at de ikke arbejder i ældreplejen – de blev derfor ikke stillet yderligere spørgsmål.

Svarprocenten i undersøgelsen er tilfredsstillende; den er på linje med eller lidt højere end svarprocenten i flere andre undersøgelser via medlemspanelet.